

Samen is beter dan alleen

Mengsels van groenbemesters doen hun werk beter dan de afzonderlijke soorten alleen.

Groenbemesters, bodembedekkers of vanggewassen zijn gewassen die boeren tussen de oogsten van het hoofdgewas planten om de grond te verbeteren. De tussengewassen nemen stikstof op, zodat dat bij een bui niet wegspoelt; voeden de bodem of beschermen tegen parasitaire aaltjes.

Maar moet je één groenbemester gebruiken of is een mengsel beter? Eerder Wage-

nings onderzoek laat zien dat planten beter groeien als je verschillende soorten naast elkaar kweekt. En dat werkt ook voor groenbemes-

ters, blijkt uit onderzoek van Rima Porre met combinaties van haver, wikke en bladrammenas.

Boeren gebruiken volgens Porre veelal bladrammenas en haver, omdat het snelle groeiers zijn. Door die snelle groei nemen ze relatief veel stikstof op en voorkomen daarmee uitspoeling van nitraat in de bodem. Wikke is een stikstofbinder die niet zo hard groeit. Daardoor is de kans op uitspoeling van stikstof groter.

Groei

Maar mengsels met wikke blijken wel goed uitspoeling van nitraat te voorkomen, zegt Porre, die onlangs promoveerde op dit onderzoek. 'Tijdens de groei waren stikstofverliezen onder mengsels net zo laag als onder bladrammenas en haver alleen.' De mengsels blijken, tegen de verwachting in, niet tot meer groei te leiden. Voor de opslag van koolstof in de bodem zijn mengsels wel goed, blijkt uit Porre's onderzoek. RK

'Laat mensen zelf het juiste doen'

Mensen moeten zoveel mogelijk de kans krijgen om zich uit eigen beweging aan de coronamaatregelen te houden, zegt WUR-promovendus Filosofie Steven Kraaijeveld. Hij pleit voor een altruïstische aanpak, boven een strikte lockdown.

Waarom pleit je daarvoor?

'Door mensen te dwingen thuis te blijven, ontnem je ze een groot deel van hun vrijheid en dat heeft grote gevolgen op de lange termijn. Het inperken van vrijheden kan je moreel rechtvaardigen, maar de middelen moeten proportioneel zijn. Een lockdown, met zo'n hevige impact, is moreel lastig te verantwoorden. Daarnaast kan een lockdown ook onrechtvaardig zijn, wanneer het niet voor iedereen een vergelijkbare impact heeft. De een zit in een villa met eigen kantoor en tuin, de ander zit op vijf hoog in een flat. Een lockdown treft mensen onevenredig. Daar is onvoldoende aandacht voor.'

Die altruïstische aanpak leek hier anders niet te werken.

'Ik vind het goed dat Nederland mensen de kans geeft om zelf verantwoordelijkheid te nemen. Er zijn wel maatregelen nodig en de overheid moet mensen ook actief stimuleren zich eraan te houden maar daarbij kan je mensen wel vrij laten in hun keuze wel of niet thuis te blijven, zolang ze de algemene maatregelen volgen. Daarmee respecteer je de autonomie van mensen en krijgen ze de kans om "het juiste" te doen. Vaak is dat een sterkere motivatie dan iets doen omdat het moet. En mensen houden het meestal langer vol.'

Is er voldoende aandacht voor deze morele afwegingen?

'Dat denk ik niet. Het kan zijn dat een tijdelijke lockdown wel geoorloofd is, maar je moet de morele implicaties niet uit het oog verliezen. Een lockdown vraagt veel van mensen. Hoe meer mensen het belang ervan inzien en er zelf voor kiezen, hoe beter ze zich aan de maatregelen houden. Dan bereik je hetzelfde doel als met een strikte lockdown, maar hebben mensen wel nog een deel van hun vrijheid.' TL

Paper: Covid-19 against a Lockdown Approach, Steven R. Kraaijeveld

